

ŠVIETIMO PAGALBOS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos netinkamai besielgiantiems mokiniams teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja švietimo pagalbos teikimo tvarką Šiaulių r. Kairių jungtinės mokyklos (toliau – Mokykla) bendruomenei. Aprašas parengtas vadovaujantis Šiaulių r. savivaldybės mero 2024 m. sausio 2 d. potvarkiu Nr. M-4 „Dėl švietimo pagalbos netinkamai besielgiantiems mokiniams teikimo tvarkos aprašu“.

2. Aprašo tikslas – nustatyti tvarką, siekiant spręsti netinkamai besielgiančių mokinių problemas, skatinti mokyklos bendruomenės narių – mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, Mokyklos darbuotojų, įstatyminių vaiko atstovų bei socialinių paslaugų centro darbuotojų – bendradarbiavimą, suteikti pagalbą netinkamai besielgiančiam mokiniui ir jo įstatyminiams atstovams.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Netinkamas mokinio elgesys – tai keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, išūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Pagalbos gavėjai – netinkamai besielgiantys mokiniai, jų įstatyminiai atstovai, mokinius ugduantys mokytojai.

Pagalbos teikėjai – mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau – Mokyklos VGK), Šiaulių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) socialinių paslaugų centro darbuotojai, kiti švietimo pagalbos, socialines ar sveikatos paslaugas teikiančių institucijų, įstaigų ar organizacijų atstovai.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, kai jie: naudojami kaip bausmė; naudojami norint pademonstruoti mokytojo viršenybę; naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą; naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

Draudžiami daiktai – Mokykloje draudžiama turėti: šaunamuosius ginklus, peilius, dujų balionėlius, pirotechnikos priemones, sprogstamąsias priemones, lazerius, cigaretes, gėrimus, kurių sudėtyje yra alkoholio, narkotines ir psichotropines medžiagas, kortas ir kitus azartinius žaidimus, degtukus, žiebtuvėlius, švirškštus ir adatas, kastetus, aštrius daiktus.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS PAGALBOS TEIKIMAS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS

5. Mokytojas, pastebėjęs ar gavęs informaciją iš bet kurio Mokyklos bendruomenės nario (ne mokytojo) apie netinkamai besielgiantį mokinį, netinkamą elgesį nutraukia. Jeigu reikia, atsižvelgdamas į situaciją, naudoja poveikio priemones, pagrįstus fizinius veiksmus ar ugdymosi vietos pakeitimą.

6. Mokyklos bendruomenės narys (ne mokytojas), pastebėjęs netinkamą mokinio elgesį informuoja artimiausiai esantį mokytoją.

7. Nuraminęs mokinį, mokytojas kalbasi su juo, aiškinasi netinkamo elgesio priežastis, tariasi, kaip išspręsti problemą.

8. Pasikartojus netinkamam mokinio elgesiui 3 kartą ir mokytojui nepavykus susitarti su mokiniu, pildoma Drausmės pažeidimo pažyma (toliau – Pažyma) (1 priedas), kurią pasirašo Pažymą užpildęs mokytojas, klasės vadovas ir mokinys. Įstatyminiai atstovai apie Pažymą informuojami žodžiu, supažindinami susitikimo metu pasirašytinai.

9. Pažymą užpildęs mokytojas per e. dienyną raštu informuoja klasės vadovą, socialinį pedagogą, direktoriaus pavaduotoją ugdymui.

10. Užpildytos Pažymos kaupiamos pas: Kairių skyriuje - socialinį pedagogą, Šilėnų skyriuje – specialųjį pedagogą.

11. Socialinis pedagogas gavęs Pažymą priima sprendimą inicijuoti prevencinį darbą su netinkamai besielgiančiu mokiniu.

12. Socialinis pedagogas raštu (per e. dienyną) informuoja mokinio įstatyminius vaiko atstovus apie mokinio elgesį, priimtus sprendimus situacijai pakeisti. Pridedama užpildyta Pažyma.

13. Socialinis pedagogas inicijuoja Mokyklos VGK posėdį, jeigu:

13.1. ne ilgiau nei 2 mėnesius socialinis pedagogas ir (ar) mokytojas, įstatyminiai atstovai taiko priemones, tačiau teigiami pokyčiai nevyksta;

13.2. vaiko įstatyminiai atstovai nebendradarbiauja ir nepadedą įveikti netinkamo vaiko elgesio;

14. Socialinis pedagogas raštu (elektroniniame dienyne ar kitomis ryšio priemonėmis) informuoja vaiko įstatyminius atstovus apie ketinimą kreiptis į Mokyklos VGK.

15. Socialinis pedagogas Mokyklos VGK pateikia užpildytą Informaciją apie mokinį (2 priedas) ir anksčiau užpildytas Pažymas.

16. Mokyklos VGK, gavusi socialinio pedagogo pateiktą Informaciją apie mokinį bei Pažymas, organizuoja posėdį, kuriame kviečiami dalyvauti vaiko įstatyminiai atstovai, vaikas, mokytojas (-ai), atsakingas asmuo. Posėdyje išnagrinėjama pateikta informacija, išsiaiškinamos netinkamo elgesio priežastys, analizuojami atlikti veiksmai, priimamas nutarimas dėl:

16.1. rekomenduojamų švietimo pagalbos teikimo būdų, jų įgyvendinimo ar pagalbos plano (toliau – PP) mokiniui sudarymo (3 priedas);

16.2. raštiško kreipimosi į Savivaldybės merą, jeigu VGK nusprendžiama, kad šeimai reikalinga teikti koordinuotą pagalbą, nes vaiko įstatyminiai atstovai bendradarbiauja, tačiau negeba padėti vaikui įveikti netinkamo elgesio;

16.3. raštiško Mokyklos vadovo kreipimosi į Savivaldybės socialinių paslaugų centrą dėl atvejo vadybos proceso inicijavimo, jeigu vaiko įstatyminiai atstovai nebendradarbiauja ir nepadedą įveikti netinkamo vaiko elgesio.

17. Dėl vaiko elgesio įvertinimo ir švietimo pagalbos jam teikimo ar PP sudarymo gaunamas rašytinis vaiko įstatyminių atstovų sutikimas.

18. Už PP sudarymą atsakingas Mokyklos VGK pirmininkas, PP pasirašo vaiko įstatyminiai atstovai, vaikas, PP įgyvendinantys asmenys.

19. Mokyklos VGK pirmininkas paskiria asmenį, kuris bus atsakingas už mokinio PP įgyvendinimo koordinavimą ir pagal poreikį, bet ne rečiau nei du kartus per mėnesį, aptars rezultatus su vaiko įstatyminiais atstovais, vaiku, PP įgyvendinančiais asmenimis bei Savivaldybės socialinių paslaugų centro darbuotoju (jei mokinio šeimai skirta atvejo vadyba).

20. Jeigu įgyvendinant PP mokinio netinkamas elgesys nesikeičia ar planas yra nevykdomas, plano koordinatorius informuoja mokyklos VGK pirmininką, kuris organizuoja mokinio PP dalyvių pasitarimą dėl plano įgyvendinimo ir (ar) plano pakeitimo.

21. Pasitarimo metu įvertinus situaciją ir nustačius, kad PP priemonės yra neveiksmingos, organizuojamas VGK posėdis, kuriame sprendžiama dėl kreipimosi į Šiaulių r. švietimo pagalbos tarnybą mokinio specialiesiems ugdymosi poreikiams įvertinti (įvertinti pakartotinai) bei darbo su vaiku rekomendacijoms gauti.

22. Mokyklos vadovas raštu kreipiasi pagalbos į:

22.1. vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją, nurodydamas problemą ir taikytus sprendimo būdus, jeigu mokinio įstatyminiai atstovai nebendradarbiauja ar nevykdo VGK nutarimų;

22.2. Savivaldybės VGK dėl galimybės skirti koordinuotai teikimas švietimo pagalbos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas vaikui ir jo tėvams, jeigu Mokyklos VGK nusprendžia, kad yra išnaudotos visos pagalbos priemonės ir būdai dėl netinkamo mokinio elgesio, bet teigiami rezultatai nepasiekti.

23. Jei mokinio netinkamas elgesys kelia fizinį pavojų jam pačiam ar kitiems mokiniams, pagalbos mokiniui teikimo metu Mokykla turi užtikrinti netinkamai besielgiančio vaiko ir kitų mokinių saugumą pamokų ir pertraukų metu.

24. Apie įvykius, kuriuose galimai buvo pažeistos vaiko teisės, Mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) Savivaldybės institucijas.

III SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMAS ATPAŽINUS SAVIŽUDYBĖS GRĖSMĘ PATIRIANTĮ, NARKOTINES, PSICHOTROPINES AR KITAS PSICHIKĄ VEIKINČIAS MEDŽIAGAS VARTOJANTĮ MOKINĮ

25. Mokyklos bendruomenės narys (ne mokytojas), atpažinęs savižudybės grėsmę patiriantį mokinį, informuoja arčiausiai esantį mokytoją.

26. Mokytojas, atpažinęs savižudybės grėsmę patiriantį mokinį, atlieka šiuos veiksmus:

26.1. įvertinti mokinio buvimo vietos saugumą;

26.2. jei įmanoma, pašalinti prieigą prie sužalojimą ar mirtį galinčių sukelti priemonių;

26.3. prireikus pasitelkti kitus asmenis savižudybės grėsmę patiriančio mokinio saugumui užtikrinti;

26.4. iš savižudybės grėsmę patiriančio mokinio ir šalia esančių asmenų surinkti informaciją, reikalingą būtiniosios pagalbos teikimo poreikiui įvertinti;

26.5. pagal poreikį ir kompetenciją teikti savižudybės grėsmę patiriančiam asmeniui pirmąją ir (ar) emocinę pagalbą;

26.6. jei savižudybės grėsmę patiriantis mokinys yra susižalojęs, apsinuodijęs, sutrikusios sąmonės arba yra akivaizdi grėsmė jo sveikatai ar gyvybei, t. y. jis pradėjo ar ketina pradėti savižudybės veiksmus, – skambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir kviesti greitąją medicinos pagalbą (toliau – GMP);

26.7. informuoti Mokyklos direktorių.

27. Mokyklos direktorius nedelsiant informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą.

28. Jei mokinys savižudybės grėsmę patiria mokykloje ar mokyklos teritorijoje ir nėra Aprašo 26.6. papunktyje nurodytų aplinkybių, socialinis pedagogas padeda savižudybės grėsmę patiriančiam mokiniui ir jo įstatyminiams atstovams užsiregistruoti pas psichosocialinį vertinimą atliekantį specialistą dėl konsultacijos asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (toliau – API) ir, esant galimybei, pats arba pasitelkęs savižudybės grėsmę patiriančio mokinio artimuosius ir (ar) kitus šalia esančius asmenis, padeda savižudybės grėsmę patiriančiam mokiniui į ją nuvykti.

29. Jei mokiniui skirtos pagalbos atsisako mokinio atstovai pagal įstatymą, socialinis pedagogas informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės

apsaugos ir darbo ministerijos teritorinį skyrių (toliau – VVTAIT) apie mokinį (asmens tapatybei nustatyti reikalingą informaciją) bei jo patiriamą savižudybės grėsmę.

30. Mokyklos bendruomenės narys (ne mokytojas) įtaręs, kad mokinyš mokykloje ar mokyklos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi informuoti arčiausiai esantį mokytoją.

31. Mokytojas įtaręs, kad mokinyš mokykloje ar mokyklos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu (2002-04-02, Nr.437) ir nedelsdamas informuoja Mokyklos direktorių.

32. Mokyklos direktorius remdamasis 31 punkte nurodytu įstatymu imasi šių veiksmų:

32.1. nedelsdamas informuoja vaiko atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad mokinyš vartoja narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

32.2. informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas; institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

33. Mokyklos darbuotojai, įtarę, kad mokinyš mokykloje ar mokyklos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

33.1. nedelsdami informuoja direktorių, klasės vadovą, jei jo nėra socialinį pedagogą;

33.2. suteikia mokiniui pirmąją pagalbą;

33.3. nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicininės pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

33.4. esant poreikiui socialinis pedagogas lydi mokinį į sveikatos priežiūros įstaigą;

33.5. mokyklos direktorius informuoja mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje;

33.6. mokyklos direktorius apie įtarimą, kad mokinyš yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus skubiai informuoja apie tai vaiko atstovus pagal įstatymą.

34. Mokyklos direktorius įtarus, jog mokinyš galimai vartojo ar yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis, taip pat įtarus mokinį dėl savižudybės ar savižalos, inicijuoja mokyklos VGK posėdį.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Aprašo vykdymą organizuoja Mokyklos direktorių.

36. Su Aprašu supažindinami Mokyklos darbuotojai, mokiniai, jų įstatyminiai atstovai.

37. Remiantis Aprašu parengti algoritmai: 4 priedas „Švietimo pagalbos teikimo netinkamai besielgiantiems mokiniams algoritmas“ ir 5 priedas „Pagalbos teikimo savižudybės grėsmę patiriantiems, narkotines, psichotropines ar kitas medžiagas vartojantiems mokiniams algoritmas“

38. Aprašo papildymai ar pakeitimai tvirtinami direktoriaus įsakymu.
